

Arbets- och företagsnämnden

Statligt riktade medel för ensamkommande unga över 18 år

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden beslutar att de statligt riktade medel för ensamkommande unga över 18 år som kommunen erhåller används för att kompensera nämndens kostnader som har uppstått och kommer uppstå för ställtiden mellan den unges 18-årsdag och den dag då avflyttning kan genomföras.

Sammanfattning

Migrationsverkets långa handläggningstider har inneburit att många av de ensamkommande barn och ungdomar som kom till Sverige under hösten år 2015 har väntat länge på att få sina asylärenden avgjorda. Regeringen beslutade i höständringsbudgeten 2017 att skjuta till ett tillfälligt kommunbidrag på 390 miljoner kronor till landets kommuner, i syfte att motivera kommunerna att låta asylsökande ungdomar som fyllt 18 år bo kvar till dess att deras ansökan om uppehållstillstånd är slutligt avgjord. Asylsökande ensamkommande barn är ett kommunalt ansvar. Asylsökande vuxna är i normalfallet ett statligt ansvar.

För Nacka kommuns del har ett antal ärenden, där asylsökande barn fyllt 18 år alternativt åldersuppskrivits under 2017, inte kunnat avslutats skyndsamt vilket har medfört kostnader som är ofinansierade.

Arbets- och företagsnämnden föreslår därför att det tillfälliga kommunbidraget används för att delvis kompensera för nämndens kostnader som har uppstått och kommer att uppstå mellan 1 juli 2017 och 30 juni 2018 i relation till ställtiden mellan unges 18-årsdag och den dag då avflyttning kan genomföras.

Ärendet

Bakgrund

Asylsökande ensamkommande barn är ett kommunalt ansvar. Kommunerna ansvarar för mottagandet av ensamkommande barn. Ansvaret gäller både asylsökande barn och barn som har fått uppehållstillstånd i Sverige. Kommuner som tar emot ensamkommande barn får statlig ersättning för att täcka kostnader för till exempel vård och boende. Asylsökande

vuxna är i normalfallet ett statligt ansvar och staten är skyldig att erbjuda boende i ett anläggningsboende.

Migrationsverkets långa handläggningstider har inneburit att många av de ensamkommande barn och ungdomar som kom till Sverige under hösten 2015 har väntat länge på att få sina asylärenden avgjorda. Under den långa väntan har många ungdomar hunnit påbörja sin etablering i skola, boende och föreningsliv. En del barn har innan besked hunnit fylla 18 år medan andra har åldersuppskrivits. Att efter en lång tid, för många ungdomar närmare två år, vara tvungen att flytta från sin vistelsekommun, skola och vänner för att under en kortare tid placeras som vuxen på något av Migrationsverkets boenden har för många upplevts som en inhuman åtgärd.

Bidrag för att låta 18-åringar bo kvar

Regeringen beslutade i höständeringsbudgeten 2017 att skjuta till ett tillfälligt kommunbidrag på 390 miljoner kronor till landets kommuner, i syfte att motivera kommunerna att låta asylsökande ungdomar som fyllt 18 år bo kvar till dess att deras ansökan om uppehållstillstånd är slutligt avgjord. Fördelningen av medel baserar sig på hur många ensamkommande unga i målgruppen som var boende i kommunen den 30 juni 2017. För Nacka kommuns del rör det sig totalt om knappt 4 miljoner kronor.¹ Bidraget avser att täcka kostnader för perioden september 2017 till och med juni 2018. Exakt hur medlen ska användas är upp till kommunerna att avgöra, eftersom behov och förutsättningar kan skilja sig åt mellan olika kommuner. Regeringen har inte angivit hur finansieringen kommer att se ut efter 30 juni 2018 om asylprocessen då fortgår.

Beslut i andra kommuner

I Stockholm har asylsökande 18-åringar som ännu inte fått ett beslut i sitt asylärende och som inte har ett vårdbehov och har en fungerande skolgång, erbjudits fortsatt boende för att kunna slutföra innevarande termin, eller om kort tid återstår, nästkommande termin. Ideella organisationer har beviljats medel i form av föreningsbidrag för att kunna tillhandahålla boende och vissa andra basbehov för ensamkommande barn som fyller 18 år under pågående asylprocess och som stannar kvar i kommunen som EBO istället för att flytta till ett anläggningsboende genom Migrationsverket. Socialtjänstens insatser avslutas.

I Göteborgs kommun avslutas alla asylsökande 18-åringar. Ett förslag har varit att använda den tillfälliga ersättning för merkostnader i samband med till exempel resor från anläggningsboende till gymnasieskolan som kan ligga en bit bort och till insatser för att på andra sätt jobba med målgruppen.

I Botkyrka kommun har beslutats att asylsökande 18-åringar som ännu inte fått ett beslut i sitt asylärende, om det bedöms lämpligt, erbjudas fortsatt boende för att kunna slutföra innevarande termin, eller om kort tid återstår, nästkommande termin.

I Sollentuna är socialnämndens förslag är att använda det extra statliga bidraget till att anställa en person som ska ge gruppen asylsökande 18-åringar extra stöd under asylprocessen och inför att den unge överförs till Migrationsverkets ansvar.

¹ Totalt 3 852 832 kronor, utbetalt med 2 568 555 kronor 2017 och ytterligare 1 284 277 under 2018.

Förslag till beslut i Nacka

Under andra halvåret 2017 har cirka 45 ärenden avslutats i Nacka kommun med anledning av att asylsökande ungdomar antingen fyllt 18 år eller blivit åldersuppskrivna.

Vid årsskiftet 2017 och 2018 fanns 25 asylsökande ungdomar anvisade till Nacka kommun som är födda år 2000 och som därmed kommer att fylla 18 år under året. Utöver det är det troligt att ett antal kommer att åldersuppskrivas under året och i och med det bedömas vara vuxna. Det är idag inte möjligt att beräkna hur många av dessa individer som kommer att hinna få besked på sina asylansökningar innan 18-årsdagen.

Det föreslås därför att det tillfälliga kommunbidraget används för att kompensera för nämndens kostnader som har uppstått och kommer att uppstå som har uppstått och kommer uppstå för ställtiden mellan den unges 18-årsdag och den dag då avflyttning kan genomföras.

Ekonomiska konsekvenser

I och med att Migrationsverket med stöd av Rättsmedicinalverket arbetar aktivt med att åldersbedöma asylsökande minderåriga har ett stort antal ungdomar blivit uppskrivna i ålder. Från den dagen som Migrationsverket fattar beslut om ny ålder vinner det laga kraft vilket innebär att kommunens kostnad ej går att återsöka efter beslutsdagen. Detta gäller oavsett om ungdomen blivit kommunicerad beslutet eller ej. Av den anledningen uppstår ett glapp i kommunens intäkter då ärenden inte hinner avslutas i tid.

För Nacka kommuns del har ett antal ärenden, där asylsökande barn fyllt 18 år alternativt åldersuppskrivits under 2017, inte kunnat avslutats skyndsamt vilket har medfört kostnader som är ofinansierade.

Det statliga bidraget begränsar det underskott som uppstått sedan 2017 och kan härröras till en omställningskostnad för kommunen att anpassa verksamheten med ensamkommande unga med de nya ekonomiska förutsättningarna.

Konsekvenser för barn

De allra flesta av de ungdomar som inte fått besked på sin asylansökan och som närmar sig 18 årsgränsen har varit i Sverige i flera år och har funnit ett fungerande sammanhang där de efter omständigheterna upplever trygghet. Ovissheten om vad som ska hända om asylprövning inte gjorts innan myndighetsdagen bidrar till att dessa unga människor upplever oro och förtvivlan kopplat till hopplöshet som inte sällan leder till suicidhot. De allra flesta hyser en stark önskan att få fortsätta de studier de påbörjat med möjlighet att kunna slutföra programmet de är inskrivna i. En flytt till något av Migrationsverkets anläggningsboenden innebär ett avbrott i skolgången då dessa boenden med stor sannolikhet ligger långt från Stockholmsregionen och det kan ta tid innan en ny fungerande skolsituation påbörjas.

Pia Stark
Enhetschef
Etableringsenheten

Anna-Carin Monié
Gruppchef ensamkommande
Etableringsenheten